

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۱۶ آبان ماه ۱۳۱۲ هـ (۱۲ رجب ۱۳۵۲)

فهرست مذاکرات

- ۱) تدوین صورت مجلس
- ۲) شور اول خبر کمیسیون عدلیه و ارجح بقرواات و نظامات پادیه در مورد توسعه و زیبائی خیابانها
- ۳) تقدیم سه فقره لایحه از طرف آقای وزیر طایق و معرفی آقای
- ۴) معرفی معاونت وزارتخانه منبروده
- ۵) شور اول لایحه مربوط به بلدی
- ۶) موقع ورود شور جلسه بعد - ختم جلسه

(مجلس يك ساعت و سه ربع قبل از ظهر بر ریاست آقای دادگر تشکیل گردید)

صورت مجلس روز پنجشنبه چهارم آبان ماه را آقای مؤید احدی (نقشی) قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد

۲ - شور اول خبر کمیسیون عدلیه و ارجح بقرواات و نظامات پادیه در مورد توسعه و زیبائی خیابانها

رئیس - لایحه بلدی مطرح است . لایحه را آقایان دارند و مفصل است بخوانیم

اوردنگ - خیر لازم نیست . همه خوانده اند

رئیس - مذاکره در کلیات است مخالفی نیست ؛ (گفته

شد - خیر) رأی میگیریم برود در مواد آقبانیکه برود در مواد موافقت دارند قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده اول قرائت میشود :

ماده اول - همینکه بلدی توسعه یا احداث معبر یا خیابان یا میدان را برای تسهیل عبور و مرور با زیبائی شهر لازم دانست بر طبق مقررات ذیل رفتار خواهد نمود

رئیس - در ماده اول نظری نیست ؛ آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - اولاً خواستم عرض کنم در مقدمه

(مطابق قانون ۵ آذر ماه ۱۳۰۵)

دائرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس

عین مذاکرات مشروح چوون و چهارمین جلسه از دوره نهم تقنینیه

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- غائبین بی اجازه - آقایان : حیدری - مرآت استقبالی - رهنا - دکتر امیر اعظم - افشار - معالوجی - مفتی - اعظام زنگنه
- استقبالی - جیبی - امیر تیمور - اقبال - یونس آقا و حاج زاده - طباطبائی ویا - چابچی - کمروس - هدایت - یارما - بیات ماکو
- در آمدگان بی اجازه - آقایان : اردی - بیات - دکتر ادهم - مسعود قابی - نوام - شریعت زاده - فراگزار - معقل

لايحه دولت نوشته است که چون برای انتزاع مالکیت قانونی بوده حالاً يك قانونی میخواهند به مجلس بیاورند بنظر بنده این لایحه که آورده اند تثبیت مالکیت است نه انتزاع مالکیت و چون بهتر هم همین است که تعبیر به تثبیت مالکیت بشود و نظر وزارت عدلیه هم حفظ حقوق مالکیت است و معنای این لایحه هم این است که حقوق مالکین محفوظ بماند و بدون رضایت ازشان انتزاع نشود پس بهتر این است که عنوان و نیز لایحه انتزاع مالکیت فرار داده نشود زیرا که مقصود این است و مقادیر لایحه هم همین است که تثبیت مالکیت می شود این يك عرض است. عرض دیگر مراجع بماده بندی لایحه است ماده بماده که تا آخر مینویسیم در هر ماده بیکه مطلب نوشته میشود ولی اینجا اینطور نوشته شده ماده اول درش هیچ چیز نیست ماده اول نوشته همینکه بلدیّه خواست يك خیابانی را توسعه بدهد بطریق ذیل رفتار میشود بمقتدای بنده این ماده اول و دوم را باید یکی نوشت و ماده اول که نوشتم بطریق ذیل رفتار میشود بعد هم باید بنویسیم اداره بلدیّه مکلف است الی آخر. این يك اصلاح عبارتی است که بعد پیشنهاد میکنم.

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی (خبر کیسیون عدلیه) - همینطور که آقای دکتر فرمودند این لایحه تثبیت مالکیت است به ملت اینکه بلدیّه وقتی محتاج بیک زمیني شد باید بقیمت اعلی خیره بخرد پس این تثبیت مالکیت است و این عبارتی که میفرمایند ملاحظه فرمودید که ما در خبر نگذاریم و در کیسیون هم مذاکره شد و بر داشته شد و نظر حضرتعالی هم تأمین شده است اما در قسمت ماده بندی چون شور اول است بر میگردد بکیسیون و البته نظریه حضرتعالی تأمین میشود.

رئیس - ماده دوم قرائت میشود:

ماده دوم - اداره بلدیّه مکلف است نقشه مشروح معبر یا خیابان و یا میدان منظور را با مقدار ذریعی که از هر

۴- بقیه شور اول خبر کیسیون عدلیه مربوط ببلدیّه |
رئیس - ماده سوم قرائت میشود:
ماده سوم - بلدیّه مکلف است هر مقدار از ماکي را که بموجب نقشه برای توسعه شارع یا میدان لازم است بقیمت عادله از مالک خریداری نماید و مالک نیز باید آنرا واگذار نماید و در صورتیکه بلدیّه قیمت آنرا نقداً نپردازد قرار موعده یا اقساط منوط برضای مالک است.

هرگاه در تعیین قیمت عادله بین طرفین اختلاف حاصل شود طرفین هر يك بکفتر خبره یا بیشتر متناوباً تعیین مینمایند و هرگاه بین خبره های طرفین توافق حاصل نشود بکفتر خبره برضای طرفین یا بقرعه تعیین و ضمیمه شده و رأی اکثریت آنها مناسبت اعتبار خواهد بود.

نیمه ۱ - مقصود از قیمت عادله قیمت زمین بیاض یا بنضام بنا و اشجار قبل از اعلان توسعه است

نیمه ۲ - در مورد موقوفات خریداری از متولی یا موافقت نظر مدعی المومون محل و حاکم محکمه شرع و نظارت اداره اوقاف خواهد شد.

نیمه ۳ - در صورت احتیاج بقرعه برای تعیین خبره مشترك قرعه در محکمه بدایت یا صلحیه محل و در صورت نبودن محکمه در محضر حاکم محل بعمل خواهد آمد و در صورت استتکاف بکطرف از تعیین خبره مختص با مشترك محکمه یا حاکم اشخاصی را که خبروت داشته باشند در نظر گرفته و خبره ای که باید تعیین شود از بین آنها انتخاب مینمایند.

رئیس - آقای طهرانچی

طهرانچی - بنده يك اصلاح عبارتی تصور میکنم در قسمت اول ماده سوم لازم است آنجا که مینویسد بلدیّه از مالک خریداری نماید و مالک باید آنرا واگذار نماید بهتر این است که نوشته شود مالک باید آنرا بفرودد وقتی بقیمت عادله خریداری میکند و اگذار نماید نیست این يك اصلاح عبارتی است و در قسمت دوم راجع بپرداخت وقتی که قرار شد نقداً پرداخته شود قرار موعده یا اقساط نوشته

شده منوط به رضای مالک است خوب اگر مالک رضای نقد و در موعده قبلی هم گفته شده که باید واگذار کند آنوقت چه حالی پیدا میکند؟ اینجا باید رفع اختلاف بشود پس باید تصریح شود که اگر رضای نقد حق ندارند بخرند و موعده قبلی استدلال کنند قسمت دیگر راجع به تبصره سه است در صورتیکه از برای حکم مشترك موافقت نظر نشد باید بقرعه انتخاب شود از چه اشخاصی؟ چون در ماده اول اگر بنا شد برای قرعه رضای شد دو طرفه است. بکوقت حاضر نشد بکطرف مستکف از تعیین خبره شد از بین اشخاصی که خبروت دارند اما اگر خبره مستکف نشد خواستد قرعه بکشند از برای حکمت خوب از چه اشخاصی از اشخاصی که طرفین تعیین میکنند این نظر بنده غلط است چون بالاخره باسم بکفتر در می آید و آن طرف اکثریت می برد در موردی که استتکاف میکند می نویسد حاکم یا محکمه باید اشخاص خبره را تعیین کنند باید در این قسمت هم تصریح شود که در صورتی هم که موافقت حاصل شود باید از اشخاصی باشد که حاکم یا محکمه در نظر بگیرند نه اینکه طرف خودش پیشنهاد کند و اکثریت را ببرد

وزیر عدلیه - در قسمت خریداری نقد که فرمودند بنده هم همینطور نظر داشتم که این ماده در کیسیون اصلاح شود زیرا که خرید نقد ممکن است اشکال داشته باشد ولی الب موعده طوری هم نباید باشد که غیره تعیین باشد و در نظرم دارم که اصلاح شود که تا آخر سال مالی بلدیّه که عبارت از اول تیرسال بعد است نوشته شود این اصلاح خواهد شد. در مسئله تیر ماده هم بنده موافقتش بهتر این است که اینطور باشد و اینجا هم توضیح میدهم که مقصود از قسمت محکمه محکمه شرع رسمی است در آخر ماده هم باید این اصلاح بشود.

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - این قانون بنظر بنده از اینکه يك ترتیب و تنظیمی در کارهای بلدیّه ها برای این خرابی های که بیشتر در ولایات مورد زحمت شده میدهد خیلی خوب است و بهتر بود که این قانون زودتر می آمد و حالا بنظر

بنده هم ایمنی دقت شود این قانون از هر جهت نافع است و اصلاحاتی هم که بنظر آقایان میرسد از نظر اشکالاتی که در عدل تصادف پیدا کرده و اطلاعاتی که از محل دارند اینجا تذکر و یادآوری شود که يك قانون جامعی بشود.

رئیس - آقای اعتبار رای تند نویس ها مشکل است اینجا تشریف بیاورید

اعتبار - (بندت کرسی تعلق) در موضوع است که بنده خواستم برض آقای وزیر عدلیه و آقایان محترم برسانم که بنظر بنده در اینجا پیش بینی نشده البته فروشی که در اینجا هست و پیش بینی هائی که در مواد شده از نظر اینکه خانه هائی با بناهائی خراب می شود و بنای عقب جاو میاید و مرغوب می شود این بیشتر در طهران و شهرهائی که مرکزیت دارند شاید صحیح باشد ولی در ولایات بطور نیست وقتی که خراب شد عقبی هم که جاومی آید بزهمان خرابه که بوده هست و تفاوت قیمتی هم پیدا نمیکند که بلدی از نظر نظیف و زیبایی شهر و موقبت شهر يك نقشه هائی میکشد و يك خیابانهائی را ایجاد میکشد که اینها يك خرابه هائی را ایجاد میکشد این خرابه ها در غالب جاها همینطور که دیده ایم هنوز هم هست و فکری هم نشده نه صاحبان آنها قدرت این را دارند که بسازند نه بلدی اینجا را ساخته يك ماده اینجا هست که میگورید قسمت هائی که تا بحال خراب شده و تعیین تکلیف با بلدی شده مشمول این قانون بشود این صحیح است در صورتی است که بلدی اصلاً استطاعت خریداری نداشته باشد بنده مخصوصاً قسمت بر وجود را مثل میزان يك خیابانی آنجا باز شد البته خیابان از نظر اصلاح شهر نهایت ضرورت را داشته خیلی هم قینگ و خوب شده ولی همانطور این خیابان بدل خرابه باقی مانده و مردم استطاعت اینکه آنجا را بسازند ندارند يك قسمت اصلاً خانه هاشان رفته و يك مختصری باقی مانده و يك عده از مردم هم هستند که اصلاً دارای این ذوق و این فکر نیستند که بیاوند معافه بسازند و استفاده کنند اصلاً این رویه را بلد نیستند بلدی هم برای هدین جهات روی يك تصویب نامه هم که سابق گذشته بود که اگر کسی يك چیزی باقی ماند از اراضیش بار

يك همچو قسمتهائی که در ولایات بیشتر متبلايه است و بلدیها می آیند يك نقشه میکشند و خراب می شود و همین وضع خرابی باقی مانده يك فکری باید کرد که بلدی بسازد یا مردم هر کاری باید بشود يك فکری در این قانون بشود که تکلیف روشن باشد

رئیس - آقای اورنگ خبر که نیستید . نوبت آقا هم دو سه نفر دیگر است

وزیر عدلیه - البته آقایان مسبقند که نقطه نظر این قانون برای طرز معامله بلدی است با افراد مردم در جاهائی که اقتضا میکند توسعه بدهند معاینه را که مطابق احتیاجات امروز لازم دارند و با احداثی برای زیبایی شهر میخواهند بکنند آنهم در يك درجه لازم است تقریباً و چون قانونی نبود برای این کار برای مردم مشکل بود و بلدی هم خودش در زحمت بود و هست حالا برای هر معامله و هر عملی اول قانون لازم است بعد هم مواردی که اختلاف شود بین آنها باید رفعش را قانون در نظر بگیرد چه نحو و چه جور. در اینجا چند فرض شده است از برای معامله بلدی یکی اینکه نقشه که میخواهند بکشند از برای توسعه یا از برای زیبایی میدانی میخواهند احداث کنند ممکن است لازم باشد و ممکن است اهالی تصور کنند که این لازم نیست و ضرورتی ندارد اینجا پیش بینی شده است در این مواد پس از اینکه رفع این گفتگو و اختلاف شد بلاخره منتهی شد بوزارت داخله رأی وزارت داخله در این باب قطعی است آنوقت بنای عمل میشود اول نقشه است بعد شروع میشود بعمل عمل که شروع شد بکوقت است نقشه تصادف میکشد با تمام ملك يك کسی خانه دکانی بکلی میرود جزء خیابان در آن موقع البته بلدی تمام آن پول آن شخص را میدهد بکوقت است که يك قسمتش خراب میشود و قسمتی برای او باقی میماند باز آن قسمتی که خراب شده است پولش را خواهد گرفت ولی در اینجا میتوان تفاوت گذاشت بین کسی که خانه اش حالا نوبت اول است که جزء خیابان میشود و با آن کسی که قبلاً يك نقشه گرفته است و ساخته است و آن نقشه حالا

تغییر کرده و خانه او دوباره خراب میشود اینجا باید بلدی با این قیمت و با وضعیتی که الان دارد تقویم کند و این تقویم هم عادلانه است البته در آن قسمتی که مربوط به نقشه اول است مناط آلت قیمت قبل از توسعه است البته باید هم همینطور باشد برای اینکه بلدی زمین را میخرد که هنوز توسعه پیدا نکرده هر چه بعد قیمت پیدا کند مدخلیتی ندارد همین حال را پیدا خواهد کرد وقتی که يك نقشه کشیده شده است و يك ساختمانی شده است و خیابان هم احداث شده است فرض میکنیم که آن خیابان تنگ شده است و حالا مقتضی این است که توسعه داده شود این خیابان و خراب میشود پس يك جای ساخته شده که با اجازه نقشه بلدی هم ساخته شده است او هم خراب میشود و امروز يك قیمتی دارد آنهم تقویم میشود به قیمت قبل از توسعه دوم و بحکم همین ماده تصور میکنم توضیحی میخواهد و خود ماده دلیل بر همین مطلب است و تفاوتی نمیکند پس این قسمت که آقای نماینده محترم فرمودند تأمین خواهد شد. باقی میماند این که بعضی از جاها که بلدی خریداری میکند و باقی میماند يك زاویه و يك مثلثي يك مقدار يك ذرع دو ذرعی از برای مالك باقی میماند و در اینجا نه آن ملك عقبی حق تشریف پیدا میکند به خیابان و میدان و نه آن مقدار باقی مانده برای ساختمانی کافی است زمین بیهوده است که برای او باقی میماند برای این قسمت ماده ۴ پیش بینی کرده است که آنجا راهم بلدی ملزم است بخرد آن مقدار توضیحاتی که لازم بود تصور میکنم داده شد. اما مسئله این که بلدی دارد با ندارد و غیر اینها آنجا همانطور که عرض کردم با يك اقساطی که مناسب باشد هم برای مالك و هم برای بلدی در نظر گرفته شده است و در کبیسیون هم عرض کردم يك قسمت آن اصلاح میشود.

رئیس - آقای نویسی

فهیسی - بنده يك توضیحی در این ماده میخواهم اینجا که نوشته شده است اگر بین بلدی و مالك موافقت حاصل نشد خبره بایستی معین کنند و رأیشان

با کثرت قاطع خواهد بود ممکن است خیره ناک هم يك رأي پیدا کند که مطابق رأي هیچیک از دو خیره اولی نیست یعنی اکثریت پیدا نمیشود سه رأي مختلف است مگر اینکه بگوئیم خیره ناک با رأي هر يك از دو خیره که واقعت کرد آن رأي قطعی است و الا با این ترتیبی که نوشته شده است نتیجه معلوم نخواهد شد غالباً دیده شده است که در حکمیت و اینها اکثریت حاصل نمیشود دو رأي خیره های اولی پیدا میکنند و يك رأي خیره ناک و با این ترتیب اکثریت پیدا نمیشود و قاطع نخواهد بود در این مورد تکلیف چه خواهد بود این را آقای وزیر عدلیه توضیح بدهند.

وزیر عدلیه - در آن صورت تجدید میکنند هر وقت اکثریت حاصل شد مناط رأي اکثریت است.

رئیس - ماده چهارم قرائت میشود: ماده چهارم - در صورتیکه از ملک مالک یا موقوفه علاوه بر آنچه جزء شارع یا مبدان میشود مقداری بماند که با وضعیت حاضر قابل انتفاع نباشد قابلیت ساختمان جدید با انتفاعی هم نداشته باشد به تکلیف مالک یا متولی بلدی باید باقیمانده را نیز بقیمت متناسب با قیمت مقداری که برای توسعه یا احداث شارع یا خیابان خریده است خریداری نماید. در صورتیکه باقیمانده زمینی که بلدی علاوه بر خط توسعه خریداری کرده اگر مالک مجاور خیابان نخرد و برای زیبایی خیابان لازم باشد که جلو آن دیوار یا صندوقه کشیده شود مالک مجاور نمیتواند ممانعت از کشیدن دیوار بکند اگر چه زمین یا دیوار او برای بنای دیوار یا صندوقه تخطی نشود.

رئیس - آقای کاشف
کاشف - عرضی ندارم.

رئیس - ماده پنجم قرائت میشود: ماده پنجم - هر گاه ملک عقیبی که بواسطه از بین رفتن ملک جلو مشرف به معبر میشود بیش از صدی ده از زیاد قیمت حاصل کند زیادتی مزبور بوسیله خیره مطابق ماده ۳ تقویم خواهد شد و مالک ملک عقیبی مکلف است قیمت

کوچک يك نقشه دیدم که بیست و چهار خیابان در نظر گرفته بودند آن نقشه الان در وزارت داخله هست بیشتر قانونی نبود گاهی خراب میکردند و يك دفعه میدیدند که ریختند صبح و خیابان را خراب کردند خانه های مردم را خراب میکردند بدون این که فکری کرده باشند که این صاحب خانه های بیچاره که خانه هایشان رفته اینها چه جور زندگانی کنند و کجا زندگی کنند یا این که خیابان را بچه وسیله باید ساخت هیچ این فکرها نمیشد خانه های مردم را خراب میکردند و با این قانون از این کارها کاملاً جلوگیری میشود و مخصوصاً در کیسیون عدلیه هم تشریف داشتید که خیلی وقت شد در این که خصوصاً وقتی نقشه را طرح کردند این را اداره بلدی به طرح کند آنچه من تصویب کند حکومت محل تصویب بکند بعد بوزارت داخله (اورنگ) - حق اعتراض دارند) حق اعتراض دارند ممکن است صاحبان خانه های خیابان بگویند که این خیابان اصلاً لازم نیست و این زیبایی که در نظر گرفته اید این زیبایی نیست و این وضعیتی که در نظر گرفته اید ممکن است از پنج ذرع آن طرف که زمین خالی است بپردازد این اعتراضات رسیدگی میشود و بسیار قانون جاهمی است. اما این قسمت که آقای ملک مدنی فرمودند این را در کیسیون عیناً بیان فرمودند بنده عقیده ام در کیسیون این بود حالا هم عرض میکنم که آن چیزی را که به خیره را میگذاریم همین است البته همینطور که فرمودند ممکن است که در جلوفرض بفرمائید پنج تا دکان بوده که ماهی پنج تومان ده تومان اجاره هر يك از این مغازه ها است و در عقب این مغازه ها يك شخصی باقی دارد ده هزار ذرع یا يك خانه بزرگی که حالا مشرف شده است به خیابان تا بحال این مغازه ها جلو بود حالا می آیند و میگویند چون مشرف شده به خیابان قیمت ماژاد را باید بدهی به مالک این دکان در حالی که قیمت دکان شاید ده هزار تومان و قیمت آن قسمت دوهزار تومان پاره عکس این جور

در کیسیون تصور فرمودند و بنده عقیده ام این بود که در این جا خیره معین میکند اولاً تمام قسمت عقب که مشرف نمی شود يك قسمت از این باغ ده هزار ذرعی مشرف به خیابان است (مسعود نایبی - آنچه ذرع) عرض کردم این را باید خیره معین کند خیره می رود می بیند چه قسمت از این ملک مشرف به خیابان شده و قیمت پیدا کرده آن را میگیرد نه هفت ده هزار ذرع یا صد هزار ذرع را هر چه باشد چون همه جور می شود فکر کرد اگر فرضاً باغ صد هزار ذرعی است آن قسمتش که از این باغ مشرف شده است به خیابان و تفاوت قیمت پیدا کرده است خیره می رود و می بیند که آن آدم چقدر ضرر شده است و این آدم چقدر انتفاع برده از آن انتفاع مطابق قیمتی که معین شده است میرد از این جا و این هم واقعاً حکم عادلانه است بلك این که فرض کنید خانه بنده که عقب بود این قیمت را نداشت حالا بواسطه خراب شدن خانه يك بیچاره خانه من قیمت پیدا کرده گریمن هیچ پول ندارم خلاف انصاف است و در قانون گذاری باید رعایت طرفین را کرد هم آنکه خانه اش رفته است و هم آنکه خانه اش قیمت پیدا کرده باقی میماند يك نکته که آن را حالا بنده متوجه شدم و آن این است البته این بعد از این پیدا نمی شود چون بعد از این مطابق این قانون با نقشه های آن جوری اصلاح می شود لکن تا بحال فرض بفرمائید بنده خواستم يك عمارتی بسازم احتیاط کردم رفتم به بلدی محل گفتم آقا من میخواهم يك عمارتی در فلان محل بسازم نقشه بمن بدهید که این جا خراب می شود یا نمی شود بلدی اجازه کتبی بمن داده است که آقا شما بروید و در آن جا در حدود چند ذرعی يك بنایی که میخواهد بسازد و چند ذرع هم بگذارد برای خیابان بسیار خوب بنده رفتم عمارتی ساختم حالا آمده اند يك نقشه کشیده اند که عمارت بنده می رود بنده این فرق دارد با مال آن شخصی که اجازه از بلدی نداشته باید این قیمت را طوری پلو بدهند که اگر نخواهد فرضاً يك عمارتی بسازد اصلاً تکلف بکند و البته این را (يك تذکری بود که آقای اعتبار هم دادند) باید در شور دوم در نظر بگیریم و يك اصلاحی برای این کار بکنیم

رأیس - آقای کاشف

کاشف - عمیتطور که آقای مؤید احدی توضیح دادند نوبه قیمت مالکی که در نتیجه توسعه ازین مرود از طرف مالک عقیبی که مالکش قیمت زیادتری پیدا کرده و مشرف پختیان می شود این خیالی صحیح است متصافاً باین که اصولاً بلدیها مخصوصاً بلدیهای ولایات همچو بودجه عرض و طولی ندارند که بتوانند يك مبلغ کافی بدهند و يك قیمت نسبتاً کمتری در نتیجه تقویم خبره هم که باشد بالاخره بمالك مالك میدهند و این مسئله يك قدری جبران میکند که خسارت يك مالکی که مالکش ازین رفته از آن کسی که مالکش قیمت زیادتری پیدا کرده گرفته شود حتی بنده عقیده دارم این قسمت را بیشتر ملاحظه فرماید تا نصف ملاحظه فرمایند معلوم است اگر يك مالکی فرض فرماید صد تومان قیمت دارد و در نتیجه خرابی مشرف بهمیر واقع شد و در نتیجه تقویم دویت تومان شد این اشکالی ندارد که از صد تومان اضافی نصف را به جاوی بدهد و پنجاه تومان دیگر دارد البته او هم يك بهرجی دارد و فرضاً هم که مشرف پختیان می شود مجبور است از حیث نما و سایر چیزهای دیگر يك بهرجی بکند باین جهت بنده متقدم از لحاظ صرفه مالک مالک جاو که مالکش ازین مرود بجای يك نصف را مقدر فرمایند تصور میکنم خیالی هم بحق خواهد بود در مورد ماده سه هم بنده يك عراضی داشتم چون رأی بکفایت مذاکرات فرمودند در شور بد عرض میکنم و حالا هم يك تذکری عرض میکنم که مالکی که خراب می شود و مالکی که زیستی وجهش داده شود اگر متازعیه است و مالک مسلم و عینی ندارد در این قسمت هم متعرض بشود که بلدیها بتواند بکجا پول بدهد وقتی که مالک عینی نباشد يك موقعی هم اتفاق می افتد که آن شخص پول بگیرد البته بلدیها مکلف است مطابق قانون بدهد او بگیرد و در راه دیگری خرج میکند و آنوقت خرابی همیتطور میداند و آن منظور اصلی که مقصود زیانی است بکلی ازین مرود چنانچه در خیابانها مشاهده میفرمایند که بعضی از ناطق از وقتیکه خراب شده مانده است در صورتی که تمام وجهش را هم گرفته است این تذکراتی بود که خواستم خدمت آقای مؤید احدی عرض کنم تا

در کبیرون مذاکره کرده و در شور دوم اصلاح فرماید
وزیر عدلیه (آقای صدر) - در فقهی که آقای مالک مدنی بیان کردند راجع بمالك عقیبی که ممکن است وسیع باشد و آنچه اندازه تفاوت قیمت حاصل کند اینجا چند فرض شده یکی اینکه بگوئیم آن مالک عقیبی با مالکهای عقیبی دیگر آنجا هم تفاوت پیدا میکند این را مشکل است محدود کردن يك چیزی که قانون حق اولاً همین که تا آخر شهر که نمی شود رفت و رفت و گفت تفاوت قیمت پیدا میکند تمینش هم قدری خرج از اشکال نیست این فرض های جزئی در عدل ما را دچار اشکال میکند اینجا مراد قانون آن مالک عقیبی است یعنی مالک واحد و مالک واحد و او آنکه متصافاً چند نفر متصرف باشند یا غیاخته باشد قدری یا پنج هزار قدری فرق نمیکند و وقتیکه مالک يك نسبت عینی ترقی میکند یعنی خبره که قیمت میکند جاوی آرا يك قیمت میکند برای اینکه مورد است برای موزه و خانه و امثال آن نیست ذرع سی ذرع يك خانه که مشرف پختیان است يك جور قیمت میکند پنجاه ذرع تحت ذرع صد ذرع عقیبش يك جور قیمت پیدا می کند در هر صورت خبره هر قسمتش را يك جور قیمت میکند مراد از مالک عقیبی هم مالک واحد عقیبی است اگر چه يك مالک داشته باشد یا اشخاص متعدد و متاعاً انک باشند و همین اندازه پیش بینی در قانون که من میکنم کافی است.

رأیس - آقای طهرانی

طهرانی - بنده در این قسمت خواستم عرض کنم يك فرض هم ممکن است واقع شود که پیش بینی نشده و مربوط بماده چهار و پنج است و آن قسمت باقی مانده است که بدرده بیج بنائی نمیبخورد در ماده چهار گفته است (بتکلیف مالک) یعنی اگر مالک حاضر شد خوب آمدیم يك قسمت باقی مانده که بدرده نمیبخورد اگر بمالك عقیبی داده شود آن حق تصرف پیدا میکند آنوقت آن زیادتی را میشود از او گرفت و با آن میشود خسارت بلدیها را جبران کرد اینجا تکلیف چیست اگر تشخیص شد که قطعه زمین بدرده نمیبخورد این را باید از او گرفت یا اگر راضی نشد و خواست لجبازی کند و بگوید ده هزار تومان کمتر نمیدهیم البته این

این قیمت را نمیشود داد بآن عقیبی و حق تصرف را از او گرفت پس این باید معلوم شود قسمت دیگری که باید معلوم شود این است که قیمت مالک چرا ناکت تعیین شده ده يك را که در حق او پیش بینی شده نباید پردازد اگر بیشتر از ده يك شد نوزه زیادتی را باید بدهد و این حق تصرف هم بنظر هر خبره باشد قطعاً پیش از قیمت مالک جاوی نمی خواهد بود و همان اندازه است پس چرا باید این اندازه از کیسه خودش بدهد در صورتیکه بلدیها هم شهر است چرا ناکت بدهد یا بقول آقای کاشف نصف بدهد اگر از روی عدل و انصاف قیمت شود باید تمام را بدهد حد اعتدالش را هم باید منظور کنند که حق جاوی ازین مرود بمالوده چرا باید مالک مالک عقیبی قیمت را بجاوی بدهد باید بلدیها بگرد و پردازد این کلامه تکلیف که اینجا نوشته اسباب زحمت و تراخ میشود و يك متاقتضائی تولید خواهد کرد و غلط است باید مالک مالک عقیبی پردازد زیادتی و حق تصرف را بلدیها و بلدیها او پردازد نه آنکه مالک مالک ازین رفته که تکلیفت معلوم نیست نوزه برود دعوی کند.

وزیر عدلیه - این قسمت که فرمودند البته خیلی قابل توجه است اولاً بلدیها يك شخصیت حقوقی دارد که مظهر شهر است و مظهر عموم اهل شهر است و چیز دیگری نیست اگر ضرر بکند ضرر عموم است و اگر در ماهالانش هم نفع بکند منفعت عموم است پس باید هم جنبه عموم را رعایت کرد و هم جنبه شخص خاص را البته این نظر ملحوظ شده است و باید هم ملحوظ باشد که نفع عمومی نباید بضرر شخص واحدی تمام شود عموم میخوانند منتفع شوند و شهر زیبا بشود يك بیچاره نباید خانه اش خراب بشود و عموم فایده ببرند ولی نمیشود گفت که اشخاص مجاور که بالنسبه شخص خاصی هستند اینها هر چه انتفاع بردند بدهند به عموم اینهم لازم نیست زیرا اینها مشاوك عموم هستند شهر که ترقی کرد در درجه اول آن مجاورین خیابان انتفاع ببرند و بالاخره همه شهر انتفاع ببرند این قسمت مسلم است حالا در اینجا نظر بکنیم و به بینیم مناسب است

نصف تفاوت قیمت را قیمت زانندیکه از این احداث روی این مالکش پیدا شده پردازد و نصف ضرر را آنکس بکند خواهش جزو خیانت شده جبران کند یا ناکت بدهد یا کمتر. ماده پیشنهادی يك خمس همین کرده بود در کبیرون که ملاحظه کردیم دیدیم که خمس خیالی کم است برای اینکه قدری باید رعایت عموم و بلدیها را کرد که از بودجه او کمتر خرج شود قرار گذاشتیم يك ناکت بلدیها و عموم بدهند و يك ناکت را هم مالک مالک عقیبی بدهد و برای آن مالک مالک عقیبی هم يك خرج هائی تولید میشود مخصوصاً برای زیربنائی غالباً هم انتظار است و وقتیکه بنائی خراب شد عم از شهر بدهد یا قصبه (طهران یا جاهای دیگر) آن ساختمانیکه بدهد می شود باید البته غیر از ساختمانی باشد که اول بوده است اگر يك چائی بوده که دیوارش خشت و گل بوده است باید سفید کاری شود یا اگر آجر کهنه بوده است با آجر نو باید بسازد یا عمارت دو طبقه بسازد البته جایجا فرق میکند یا در رو باید بسازد نه باید بسازد يك خرج هائی هست که باعتبار آن خرجها ترقی میکند اگر يك خرابه مجاور خیابان باشد و بیاند همین طور در خرابه است پس باعتبار ساخته اینکه میشود مالک ترقی میکند ماده اینها در نظر گرفتیم و دیدیم ناکت کافی است ممالک بنده مخالف نیستم اگر آقایان مقتضی بدانند نصف باشد باشد هر طور مقتضی بدانند

روحی - مذاکرات کافی است

مؤید احدی (خبر) - بنده خواستم يك تذکری آقایان بدهم و حقیقتاً در کبیرون عدلیه تصور میکردیم که این قانون وقتیکه می آید بمجلس در اطرافش خیالی بحث می شود نفع مردم ولی بنده دارم قضیه را بعکس می بینم بلدیها خودش پیشنهاد کرده بود خمس بدهد ممالک کردیم حالا بازم بگوئیم نمایش را مالک عقیبی بدهد چرا آقای مالک عقیبی هم ضرر می شود دیوار نو باید بسازد یا در رو باید بسازد مجرای پشت خانه اش می افتد او هم ضرر می شود ناکت از نفع که برده او میدهد و دولت دیگرش را هم بلدیها میدهد اگر بگوئیم همه را او بدهد این برخلاف عدل است

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

دکتر طاهری - بنده مخالفم

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - این لایحه همانطور که آقای مؤید احمدی

فرمودند از لواجیح بسیار مفید است شرطش این است که مذاکره اینکه لازم است درش بشود تا وقتی که کمیسیون بیرون بیرون بنظر مجلس باشد از این جهت اگر اجازه بدهد در این ماده که راجع به پرداخت پول است بکفندی بیشتر مذاکره بشود بهتر است حالا اگر اجازه بدهد عرض کنم (جمعی از نمایندگان - صحیح است - بفرمایند) اینکه بفرماید لایحه باید به نفع مردم باشد ما هم همین عقیده را داریم مردم آنهایی هستند که عوائد میدهند به بلدی نه آنکه از یک خرابی استفاده میکنند زیرا که بلدی صندوق از صندوق عمومی است عوارضیکه مردم میدهند تماماً در آنجا جمع می شود این می شود صندوق بلدی حالا بطور باید این را خرج کنند و به صرف عموم برسانند خیابان برای رفاه عامه است بسیار خوب بایستی که بلدی یعنی تمام شهر چون بلدی که گفتیم یعنی تمام شهر پول این ساختمانها بدهد اشخاص خاصی هم نباید ضرر پول العامه بکنند آن کسیکه عمارتش از بین رفت چاره یعنی تمام اهل شهر یعنی بلدی باید پولش را بدهد این صحیح است يك کسی در این وسط اگر استفاده فوق العاده کرد آوقت بچه مناسب باید تمام مردم متضرر شوند و پول بدهند که بکفر فایده برد پس باید آن کسیکه از خرابی تمام مردم استفاده فوق العاده میرد بخرج عمومی کمک کند فرض بکنید اینجا خیابانی نکشیده اند و يك کسی خانه داشت و هزار تومان هم قیمت خانه اش بود حالا که خیابان کشیده اند و تمام شهر صد هزار تومان پول دادند تا اینکه خانه این شخص هزار تومانی شد دو هزار تومان يك بلای هم که لازم است خرجش است که باید بکند مثلاً بلک عشر یا خمس باید موضوع شود ماچی اضافه قیمت را باید بدهد صندوق بلدی نه اینکه به آن کسیکه جلورش خانه دارد مربوط باو نیست طرف حساب باید صندوق بلدی باشد هر جا را خراب کرد پولش را باید بدهد و هر جا کسی فایده برد پولش را باید بپردازد

بمقیده بنده برای تأمین نظریه خودتان که فرمودید لایحه باید به نفع عموم باشد بایستی در پرداخت ما با تفاوت بشود غیر از آنچه که نوشته شده است که اگر چنانچه در نتیجه احداث خیابانی که معیشت این است که يك شهری يك مبلغ زیادی خسارت بدهند تا این خیابان از کار در آید يك کسی وقت از این وسط استفاده پیدا کرد آنقدر بکه استفاده زیادی کرده بمصدق خبره يك خمس را موضوع کند برای خودش و ما پیش را بدهد به بلدی یعنی آن چهار خمس اضافی را و اینهم مال شهر است مال شخص نیست و این عادلانه است چرا بخانه جلویی بدهد شاید آن مبلغ اضافی سه برابر قیمت ملك جلویی باشد باید هر چه هست به بلدی بدهد این است عقیده بنده

وزیر عدلیه - این پولیکه مالك عقیبی میدهد در حقیقت به بلدی میدهد و از بابت قیمت ملکش که خراب شده و بلدی هم عین کرده است میدهد و صحیح است

رئیس - پیشنهاداتی در این قسمت رسیده است قرائت میشود:

پیشنهاد آقای معذل:

در قسمت ماده پنج بنده پیشنهاد میکنم پس از کلامه (زیادتی زبور) جمله (باندازه مساحت ملك جلوی که جزء خیابان شده است) میان برانتر قید شود

پیشنهاد آقای کاشف:

اینجناب اصلاح ذیل را در آخر ماده پنج پیشنهاد مینماید. بعد از جمله (مالك جلوی را تاحدی که با) بجای نلت (نصف) مقرر شود.

پیشنهاد آقای کاشف:

اینجناب الحاق عبارت (پیش از ساختمان) را بعد از جمله زیادتی زبور پیشنهاد مینماید.

پیشنهاد آقای طهرانی:

پیشنهاد میکنم در ماده پنج اولاً قیمت يك نلت زیادتی مبدل به تمام زیادتی بشود با معلوم شدن حد اعلاى زیادتی که نباید از تمام قیمت عادلانه ملك جلوی ازین رفته تجاوز نماید ثانیاً این زیادتی را به بلدی بدهد نه بمالك ملك ازین رفته و قیمت ملك ازین رفته را بلدی باید بپردازد.

رئیس - پیشنهاد دیگری نداریم پیشنهاد آقای اعتبار مال ماده چهارم است بکمیسیون فرستاده میشود

اعتبار - مال ماده پنجم است ادعیهها نود و نه ام چهارم.

پیشنهاد آقای اعتبار:

تبصره ذیل را بماده ۵ پیشنهاد میکنم: تبصره - در صورتیکه مالك قدرت و استطاعت ساختمان بقیه اراضی زیاده از خیابان را که (قابل ساختمان هم است) نداشته باشد و مالك مالك عقب هم خریداری نکند بلدی مکلف است در مرتبه در طرف یکماه برای شروع ساختمان بمالك مزبور اختیار نماید در صورتیکه حاضر باشد بلدی به آن قسمت باقی مانده را بقیمت عادلانه خریداری نماید.

رئیس - ماده ششم قرائت میشود.

ماده ششم - هرگاه در نتیجه تغییر یا اصلاح در معاینه مبنی از شارع عام از شارع بودن خارج شود آن قسمت ملك بلدی خواهد بود هرگاه بلدی بخواهد آن قسمت را بفروشد مالك مجاور برای خرید آن بقیمت عادلانه روز و مالك متضرر بر سایر مجاورین حق تقدم خواهد داشت.

رئیس - آقای طهرانی

طهرانی - در اینجا مالك متضرر را بنده قهقهه میدم کیست مالك متضرر یعنی چه برای اینکه مطابق این قانون ما گفتیم هر کس ملکش از بین میرود قیمت عادلانه آنرا باید بلدی بپردازد دیگر متضرری درین نخواهد بود مالك متضرر یعنی آنکس که ملکش برود و قیمتش پرداخته نشود اما این قانون همانطور که آقای مؤید احمدی فرمودند بهترین قانونی است که بمجلس آمده برای اینکه حق کسی از بین نرود در صورت دیگر مالك متضرری پیدا نمیشود و نباید هم پیدا شود اگر ابرادی باز است و کسی متضرر است باید رفع نمود اصلاً نباید بگذاریم مالك متضرری پیدا شود که بگوئیم او حق تقدم دارد باید قیمت ملك او را بپردازیم که او دیگر متضرر نشود يك قسمت دیگر هم راجع بآن ماده پنجم است که ممکن است يك پیش آمدی بکند و يك قسمت باقی بماند که بپرد نخورد باید این اجازه

داده شود بمالك عقیبی که حق داشته باشد بیاید جلو تا بلدی بتواند چیران کند از این راه و بنده استدعا میکنم که این را در نظر بگیرند که در کمیسیون تا همین بشود و مالك متضرر هم بمقیده بنده مورد ندارد مالك مجاور آن مالك عقیبی است که حق اشرف دارد و او باید حق تقدم داشته باشد.

مؤید احمدی (غیر) - عرض کنم که ما يك فرضی در کمیسیون کردیم که فرض يك خیابانی کشیده شده است یکطرف خیابان اصلاً دست نخورده فرض بفرمایید طرف شرقی اصلاً دست نخورده یکطرف دیگر خیابان عقب رفته است در آنجا يك ضلعی پیدا شد که بهر دو طرف میخورد (نقشه اش را در کمیسیون کشیدیم) حالا بلدی میخواهد بفروشد بقیمت عادلانه هم میخواهد بفروشد بهزایده هم میفروشد حالا اینجا بین دو نفر است يك نفر آدمی است که خانه اش خراب شده پولش هم داده شده حرفی نداریم یکطرف هم که اصلاً بخانه اش دست نخورده این دو نفر در هزایده مساوی شدند حالا آنطرف که خانه اش رفته است مقدم باشد یا آن کس که اصلاً دست بخانه اش نخورده.

رئیس - آقای کاشف

کاشف - عرضی ندارم

رئیس - آقای مالك مدنی

مالك مدنی - بنده موافقم

رئیس - آقای اورنگ

اورنگ - موافقم

رئیس - ماده هفتم قرائت میشود.

ماده هفتم - باختلافاتی که ممکن است در مورد مواد ۳-۴-۵-۶ بین بلدی و مالکین بایکدیگر تولید شود محکمه ابتدائی محل بفوریت و خارج از نوبت رسیدگی کرده حکم خواهد داد عدم حضور یکی از طرفین مانع رسیدگی نخواهد بود - حکم محکمه قطعی و غیر قابل شکایت است.

رئیس - آقای طهرانی
طهرانی - بنده در ماده قبل عرض داشتم که نوبت رسید.
رئیس - آقای میرزائی
میرزائی - در این ماده نوشته شده اختلافی که بین بلديه و مالکین و باین مالکین حاصل شود بمحکمه ابتدائی رجوع میشود خارج از نوبت و فوری رسیدگی می شود و حکم او هم قابل شکایت نخواهد بود. بمقتضای بنده این رسیدگی بمحکمه ابتدائی به تنهائی کافی نیست زیرا غالب جفا بمحکمه بدایت يك عذر دارد و پس میشود که يك غیر اشتباهاتی برایش پیدا میشود ما اگر بخوایم رسیدگی این اختلافات را منحصر به محکمه ابتدائی بکنیم و هیچ استیناف نداشته باشد و قابل شکایت هم نباشد خیلی از حقوق مردم از بین خواهد رفت و بمقتضای بنده يك مرحله دیگر برای این قائل بشویم و اگر اینکه مرحله استیناف هم خارج از نوبت و فوری باشد بهر صورت عقیده بنده این بود که يك مرحله دیگری قائل بشویم.

وزیر عدلیه - بنده تصور نمیکنم خیلی محتاج توضیح باشد بجهت اینکه همین محکمه ابتدائی است که در صد هزار تومان يك کروڑ يك میابون رسیدگی میکند و حکم میدهد در اینجا يك نکته ای هست که غیر قابل شکایت و قطعی قرار داده است برای این است که این جنبه اداری دارد جنبه قضائیش که تر است زیرا اختلافاتی که تصور شود در طرز اجرای آن است و الا هیچوقت تصور نمیشود که بلديه بگوید بکجائی را میخرم و پولش را نمیدهم یا يك جائی را پولش را بدهند و او فروشد او هم مطابق قانون مجبور است بفروشد یا در طرز نفعه که آرا هم اختیارش به محکمه داده نشده است اعراض هم که اهل شهر اگر به نفعه بکنند آن هم که رجوع میشود بوزارت داخله پس يك قسمت از امور حقوقی است که تقریباً جنبه اداری دارد و اول هم ماده اینطور نبود اینطور بود که حاکم محکمه در جلسه اداری یعنی بدون

می آرزو که شما خراب کردید بگوید به خیره رجوع کن نمیکند این يك جعلی میخواهد بروند شکایت کنند که این قانون اجرا شود اگر جعل نظام شکایت نداشته باشد که این قانون هیچ فایده ندارد از این جهت لازم است که در اینجا ماده سه و چهار و پنج و شش همان طوریکه تذکر داده شد اینها برود به محکمه ابتدائی.

رئیس - پیشنهادی راجع به ماده هفت شده قرائت می شود
پیشنهاد آقای مجد شیانی

در نقطه ای که محکمه بدایت موجود نباشد به نزدیکترین محکمه بدایت رجوع خواهد شد.

رئیس - ماده هشتم قرائت میشود.

ماده هشتم - مفاد ماده ۳-۴-۵-۶-۷ در مورد املاک نیز مجری خواهد شد که قبل از تاریخ اجرای این قانون و در اثر عملیات بلديه راجع بتوسیع و تغییر معابر و با احداث معابر عمومی جدید مشمول یکی از مواد مذکور در مواد مزبور بوده و تاریخ اجرای این قانون نسبت به نادیه قیمت آن ترتیب قطعی اتخاذ نشده است.

رئیس - آقای شریعت زاده
شریعت زاده - عرضی ندارم
رئیس - آقای طهرانی

طهرانی - مفاد این ماده این است که قسمتهائی که تا حالا تصفیه نشده یعنی قیمت های آنها از طرف بلديه داده نشده است مطابق این قانون عمل بشود ولی طوریکه در این عبارت نوشته شده که بمنوبد تاریخ اجرای این قانون نسبت به نادیه قیمت آن ترتیب قطعی اتخاذ نشده است این عبارت نوعی است که هیچ چیز از آن مفهوم نمیشود زیرا بلديه میگوید من ترتیب کار این آدم را داده ام و در دوسیه نوشته شده که هیچ چیز نباید داده شود یا خیر تصویب کردیم که باین آدم صد تومان داده شود معمار بلديه قیمت کرده ما هم تصدیق کرده ایم که فلانقدر باو بدهیم جریان اداریش را بعمل آورده ایم آیا این

جزه قطعی محسوب بشود این بقدر بنده باید تصریح شود که هر کس ایست ملکش را تکلفه است یعنی قبلاً از او تکلفه اند نسبت باو باید مطابق این قانون عمل بشود والا ممکن است بلديه بگوید من مطابق روایت اداری خودم ترتیب قطعی اتخاذ کرده ام طرف قبول نکرده نکرده باشد باین جهت خوب است این را طوری بنویسند که کسانی که الان مبتلا هستند لافل بتوانند از این قانون استفاده کنند بملاوه برای بلديه هم خوب است زیرا قضایا حل میشود

وزیر عدلیه - بنده این را قبول میکنم که این ماده در کتبش اصلاح شود

رئیس - آقای ملک مدنی
ملک مدنی - بنده موافقم.

رئیس - آقای کاشف
کاشف - بنده هم موافقم

رئیس - پیشنهاد حذفی هم در این ماده رسیده است قرائت میکنم

پیشنهاد آقای شاهرودی
 بنده پیشنهاد میکنم که ماده هشت از قانون حذف شود

رئیس - ماده نهم قرائت میشود
 ماده نهم - وزارتین عدلیه و داخله امور اجرای این

قانون میکنند
رئیس - اشکالی ندارد؟ (گفته شد - خیر) ماده

الحاقیه از طرف آقای مدد پیشنهاد شده است قرائت می شود

پیشنهاد آقای مدد
 بنده پیشنهاد می کنم دو ماده ذیل قانون ملغوبه

انقضاء شود:
 ماده دهم - آئینه که بعد از این در مجاورت معابر

ساخته میشود ارتفاع بنا با جدار نباید از عرض معبر اضافه شود

ماده یازدهم - اراضی که در داخل شهر واقع و بواسطه

نداشتن بنا محل زباله ریزی شده است باخطار بلدییه باید ساختمان شود و در صورتیکه سه مرتبه در سه ماه به اخطار بلدییه ترتیب اثر داده نشد بلدییه بخرج مالک جدار مطابق وضعیت آن محل و نقطه خواهد ساخت

رئیس - يك ماده الحاقیه هم از طرف آقای اعتبار پیشنهاد شده است. آقای دکتر طاهری پیشنهاد شماره ۱۱۱۱ ماده هشت است میفرستیم بکمیسیون

پیشنهاد آقای اعتبار

ماده الحاقیه - عمارات و ساختمانهاییکه با اجازه کتبی بلدییه خریداری یا ساختمان شده در صورتیکه در اثر نقشه جدیدی ساختمان مزبور مورد خرابی واقع شود بلدییه

مكلف است قیمت عادله آن ساختمان یا بنا را بقدری که ساختن عین آن بنای خراب شده برای مالک میسر باشد قبلا بپردازد

رئیس - آقایانی که موافقت بشود در این لایحه دارند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد.
[۵ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - آقای وزیر مالیه مرا متذکر کرده اند که يك کار بالنسبه سریعتی دارند لهذا جلسه را قدری جلو میاندازیم اگر موافقت میفرمائید جلسه آنبه یکشنبه چهاردهم آبان سه ساعت

قبل از ظهر دستور لوابیح موجوده

(مجلس ده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر